

ОБЩИНА ЧАВДАР

2084 с. Чавдар, област Софийска, ул. „Христо Ботев“ № 9
тел: 07189 2261; факс: 07189 2696; тел. кмет: 07189 2388
e-mail: obchavdar@abv.bg; www.chavdar.eu

Общинска програма за управление на отпадъците в Община Чавдар

ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ: 2015 – 2020

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ВЪВЕДЕНИЕ - 3
- II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ - 8
- III. SWOT АНАЛИЗ - 11
- IV. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ - 12
- V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ - 15
- VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ - 26
- VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ - 27
- VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ - 29

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В Община Чавдар управлението на отпадъците се планира и отчита законосъобразно чрез Общинската програма за управление на дейностите по отпадъците. Съгласно изискванията на чл. 52, ал.3 от ЗУО настоящата нова програма се изготвя във връзка с настъпили промени във фактическите условия, а именно:

- Изтичане периода на действие на съществуващата Програма за управление на отпадъци на общината за периода 2009 – 2013 година;
- Промени в законодателството по управление на отпадъците – нов, четвърти Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 година, приет през месец декември 2014 г.

Планът и отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

1. Географски, демографски и социално-икономически характеристики

1.1. Географски характеристики

Община Чавдар се намира в Софийска област - Югозападен планировъчен район, в Златишко-Пирдопската котловина със средна надморска височина 570 м. Състои се от едно населено място – с.ело Чавдар. На север е оградена от Стара планина, а на юг - Средна гора. Територията на общината е 70 797 дка.

Климатът е умерено-континентален. Зимата започва в края на ноември и продължава до средата на март. През този сезон най-често нахлуват откъм североизток студени въздушни маси, които предизвикват силни застудявания и снеговалежи. Пролетта обикновено започва през втората половина на март и продължава до средата на юни. През този сезон преобладава нахлуването на влажни въздушни маси от запад. Понякога настъпват засушавания, дължащи се на нахлуването от юг на сухи субтропични въздушни маси. Лятото започва от втората половина на юни и продължава до края на септември. Този сезон е характерен с развитието на кълбеста облачност и падането на краткотрайни поройни валежи, придружени с гръмотевични бури и градушки. Характерен е и антициклоналният тип време - безоблачно време и силни горещини. Есента е сравнително кратка и се

характеризира с голяма преходност във времето. На западните и северозападните ветрове се дължат продължителните обложни валежи. По-редки са случаите с антициклонален тип време - настъпват късни есенни горещини. През есента за кратко време настъпват застудявания, придружени от слани.

Територията на община Чавдар се характеризира с наличието на кафяви, канелени горски, делувиални и алувиални почви. Качеството на почвите показва, че те не са достатъчно плодотворни, имат ниско съдържание на хумус, киселинността варира от кисела до неутрална.

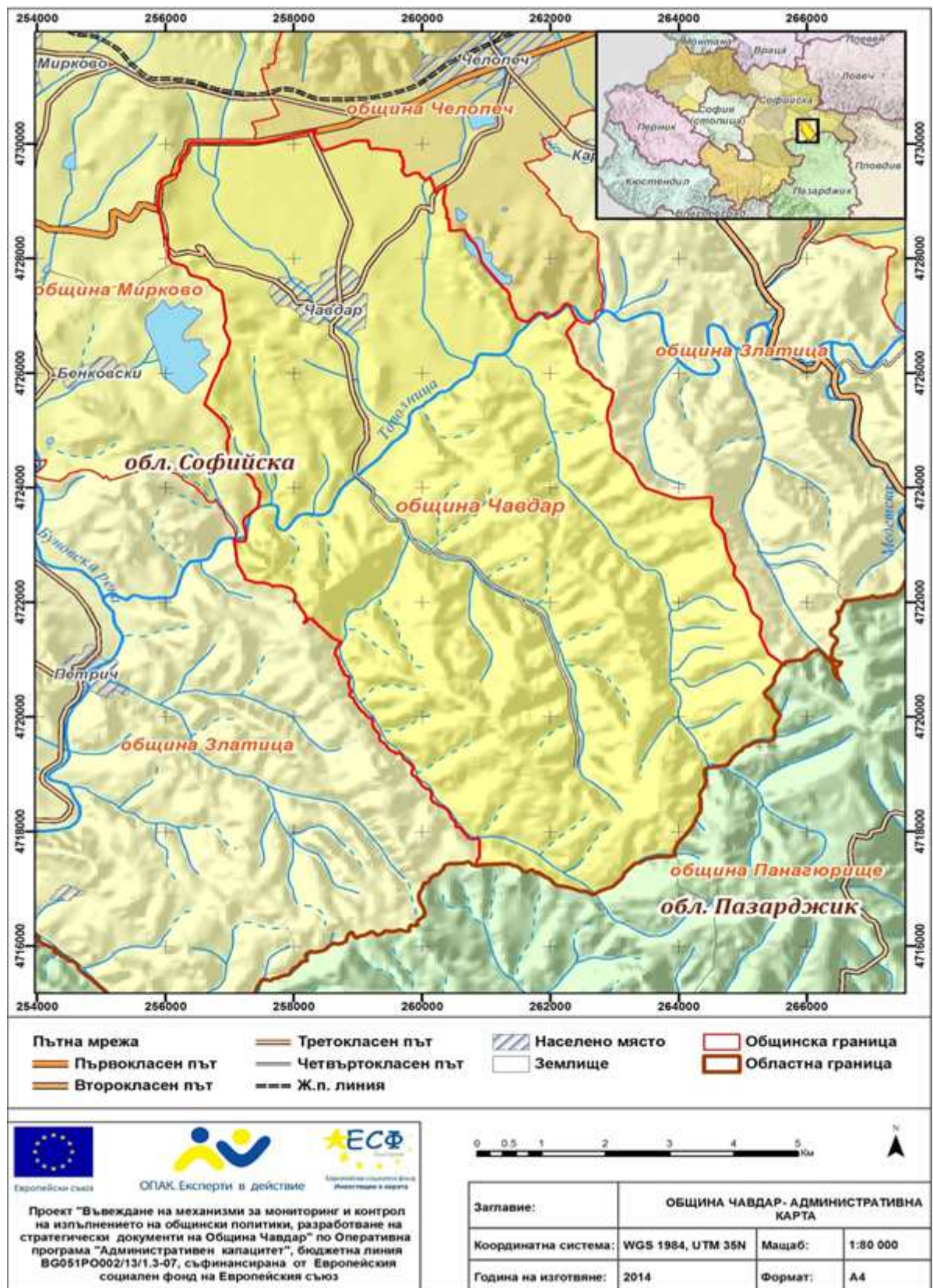
Общината не разполага със значителни водни ресурси. Основните водоизточници са реките Тополница, Селска река, Челопешка река, Къой Дере, Чам дере, от които само река Тополница е с постоянен дебит.

Чавдар попада в територията на две защитени зони от мрежата „Натура 2000“:

- Защитена зона за опазване на дивите птици „Средна гора“ (BG0002054), обявена със Заповед № РД-273/30.03.2012 г. на министъра на околната среда и водите;
- Защитена зона за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна „Средна гора“ (BG0001389), приета с Решение № 661/16.10.2007 г. на Министерски съвет, и изменена с Решение № 811/16.11.2010 г. на Министерски съвет.

1.2 Демографски характеристики

По данни на НСИ от последното преброяване на населението отчетената стойност за общината формира 0,51% от населението на област София /247 489 д./ и отрежда на Чавдар последно място по разглеждания показател сред 22-те общини в областта. Данните за броя на населението в периода 2001-2013 г. се характеризират с неблагоприятни стойности. Между двете преброявания /данни към 01.03.2001 г. и 01.02.2011 г./, жителите на Община Чавдар бележат спад в порядъка на 150 д., равняващи се на 10.55%.

Констатираната относителна стойност от -10,55% е по-неблагоприятна спрямо средната за страната, за Югозападния район от ниво 2 и за Област София. По отношение на Югозападния район от ниво 2, в чийто териториален обхват попадат

Област София и Община Чавдар в частност, прави впечатление положителната стойност на относителния прираст. Отчетеното увеличение в броя на населението на района се дължи изключително на столичния град София, който се включва в рамките на района от ниво 2.

Отчетената относителна стойност на намаление на жителите отнежда на община Чавдар 12-то място по разглеждания показател, сред 22-те общини в област София. С по-неблагоприятна стойност на показателя се отличават общините: Мирково /-20,1%/, Драгоман /-19,1%/, Годеч /-18,6%/, Правец /-15,9%/, Костенец /-15,5%/, Челопеч /-13,9%/, Златица /-12,7%/, Етрополе /-12,3%/, Горна Малина /-12,1%/, Своге /-12%/, Антон /-11,5%/.

1.3 Социално-икономически характеристики

Демографските и териториални особености на община Чавдар предполагат наличието на малък брой регистрирани на територията ѝ търговци – юридически или физически лица по смисъла на нормата на чл. 1 от Търговския закон, както и на други субекти развиващи икономическа дейност. Фирмите в направлението търговия на дребно и ресторантьорство имат подчертано локално за общността значение и икономическо развитие. Останалите икономически субекти са насочени в направлението земеделие, дърводобив и промишленост.

Природните дадености предлагат сравнително добри условия за развитие на селското стопанство. Това се отнася за развитие на културно земеделие - отглеждане на зърнено-житни и фуражни култури и картофи и животновъдство.

В община Чавдар функционира Държавно горско стопанство гр. Пирдоп, към което се включва територията на седем общини от Област София, вкл. землището на Община Чавдар. Горските територии в общината се стопанисват от Общинско предприятие Общинско лесничейство „Чавдарска гора“.

Горското стопанство е важно и основно доходно средство на територията на общината. Дейността се осъществява в две направления:

- охрана и възпроизводство на горските ресурси;
- екологосъобразно ползване на дървесните ресурси.

Общата площ на горското стопанство е 50 424 дка. Преобладават широколистните дървесни видове - бук, дъб, акация, келяв габър и др. Иглолистните са предимно изкуствено създадени - култура от бял бор, черен бор и смърч. Средната възраст на дърветата е 63 години при средна пълнота 0,74, среден запас на 1 ха - 151 куб. ха.

Туризмът, като един от приоритетните на национално ниво сектори в сферата на услугите е приоритетен и за Община Чавдар. Общината разполага с потенциал за развитие на алтернативни видове туризъм. Основните туристически обекти са в местността „Св. Петка“ с функциониращите там археологически парк „Тополница“, спортно-туристически и увеселителни атракции, параклис „Св. Петка“, заслон с баркекю. Други обекти са двете хижи – „Сакарджа“ и „Братия“, природната забележителност „Казаните“, църквата „Св. Архангел Михаил“, параклиса „Св. Георги“.

Основните промишлени предприятия от медодобивната промишленост, които оперират в района около общината са: „Елаците Мед“, „Дънди Прешъс Метълс Челопеч“, „Аурубис България“ и „Асарел Медет“.

2. Нормативно основание за изработване на програмата и времеви хоризонт

Общинската програма за управление на отпадъците в Община Чавдар 2015-2020 се изготвя съгласно изискванията на Чл. 52 от Закона за управление на отпадъците, според който кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община. Тя се приема от общинския съвет на съответната община, който контролира изпълнението ѝ.

Програмата се разработва за периода 2015 – 2020 г. Чрез нея се актуализира и надгражда създадената вече интегрирана рамка за намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите и стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците.

3. Информация и резултати от процедурата за екологична оценка на програмата и от обществените консултации при разработване на програмата

За настоящата програма е проведена процедура за преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка съгласно Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Същата е приключила с Решение № СО-44-ЕО/2016 с изх. № 08-00-8994/02.12.2016 на директора на РИОСВ-София. Заключение в решението е да не се извършва екологична оценка на Общинска програма за управление на отпадъците на община Чавдар 2015-2020, при спазване на следните условия:

- Възложителят следва да спазва изискванията на чл. 95, ал. 1 от ЗООС и чл. 4, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС (ДВ, бр. 25/2003 г., изм. И доп.), като информира писмено компетентните органи – МОСВ/РИОСВ за всяко инвестиционно предложение, включено в програмата, на най-ранен етап, с оглед определяне на необходимостта от провеждане на процедура по глава шеста, раздел III от ЗООС – задължителна оценка на въздействието върху околната среда или преценка на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда .

- При изготвянето на проекти, частично или изцяло попадащи в границите на защитени зони и/или защитените територии, същите следва да бъдат съобразени с действащите забрани и ограничения за съответната защитена зона/защитена територия.

4. Органи на разработване и одобрение на програмата и дата на одобрение

Общинската програма за управление на отпадъците в Община Чавдар 2015 - 2020 е разработена от екип от общинска администрация. Програмата е приета с Решение № 184 по Протокол № 17 от 26.01.2017 година на Общински съвет – Чавдар.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Основните изводи в този раздел обобщават изводите и препоръките от отделните анализи, които са предмет на част VIII ПРИЛОЖЕНИЯ от настоящата програма.

1.1 Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

От направения преглед на законодателството може да се заключи, че в България функционира адекватна нормативна рамка по отношение на управлението на отпадъците. Това е видно особено ясно след приемането на новия Закон за управление на отпадъците през 2012 г. и приемането на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) до 2020 г.

Що се отнася до програмните документи, за Община Чавдар от първостепенно значение е планът за развитие. В него е обърнато внимание на

политиката по управление на отпадъците, в това число и с конкретни проекти за реализация.

1.2 Анализ на отпадъците

От направения анализ на отпадъците в община Чавдар може да се направи изводът, че увеличението на отпадъците бележи слаб ръст през годините, но от гледна точка на показателя „норма на натрупване“ дори и най-високата стойност, достигната в общината през периода е почти двойно по-ниска от средногодишната за страната. Нормата на натрупване, която е важен показател за управление на отпадъците и е представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението, нараства леко през разглеждания период. Дори и най-високата ѝ стойност през периода за Община Чавдар е 149,07 кг/чов/год, което е значително по-ниско от средногодишното за страната (375 кг/чов/год) и предвидените за постигане цели в НПУО от 241.75 кг/чов/год за населените места с население под 3 хил. жители.

Друга положителна тенденция се отнася за разделното събиране на отпадъците. От извършения до момента частичен морфологичен анализ се констатира по-ниски нива на три групи (пластмаса, метали и стъкло) от типичните за населени места с до 3 000 жители, като леко превишение от около 2% има само при хартията.

Тревога буди фактът на прекратяване на договора за оползотворяване на отпадъците от опаковки. Това е външно обстоятелство, върху което общината не може да въздейства, но то застрашава създадените навици у гражданите. Тъй като този проблем е аналогичен и в останалите общини в РСУО „Средногорие-ЕКО“ е препоръчително търсенето на съвместно решение на проблема.

1.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Основен проблем пред инфраструктурата за битови отпадъци в общината е забавянето на изграждането на регионалното депо в гр. Златица. Като предизвикателства в бъдещето се очакват и изграждането на инфраструктура за строителни отпадъци и неутрализиране замърсяването на р. Тополница.

С оглед подобряване на инфраструктурата при управлението на отпадъците община Чавдар следва да се реализира проект за рекултивация на сметището в местността „Бостанлъка“. Необходима е и реализацията на проект за изграждането на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими

отпадъци, вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за целта. Такава възможност дава ОП „Околна среда“ 2014-2020, като общината може да кандидата и в партньорство с останалите общини от РСУО „Средногорие-ЕКО“.

1.4. Анализ на институционалния капацитет

В общината липсва обособено звено по управление на отпадъците или длъжността „еколог“. Въпреки това тези функции са вменени на определени служители и може да се заключи, че притежава институционален капацитет, с който да се реализират тези политики. Препоръчително е засилване на контрола за констатиране на нерегламентирани замърсявания и санкциониране на нарушителите, съгласно административно-наказателните разпоредби на общинската наредба.

1.5 Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Двата основни проблема, свързани със замърсените в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци в община Чавдар, са рекултивацията на депото в местността „Бостанлъка“ и изграждането на новото регионално депо. По отношение на първия проблем се препоръчва търсенето на външно финансиране, а по отношение на регионалното депо е необходимо по-тясно сътрудничество между общините в РСУО „Средногорие-ЕКО“.

1.6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците; планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

От направения анализ на икономическите инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците в община Чавдар е видно, че схемата за управление се придържа към законовите изисквания в тази сфера. Тенденциите в приходите и разходите за периода 2010-2014 г. са стабилни и отразяват добра събираемост на приходите и покриването с тях на разходите за дейностите по отпадъците в края на периода.

Приходите от такса битови отпадъци на жител и на тон генерирани отпадъци нарастват през разглеждания период, което показва повишаване на събираемостта. Делът на приходите от таксата от общите приходи от такси в общинския бюджет се движи в рамките на 30-50 % за периода.

По отношение на разходите за управление на отпадъци на един жител се регистрира устойчиво нарастване през периода, което обаче донякъде се компенсира от нарастването на приходите от таксите. Положителна тенденция през последните две години от разглеждания период е покриването на разходите за управление на отпадъците от приходите от такса битови отпадъци.

1.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Стратегическият подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците е частично застъпен. Реализираните до момента дейности по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите имат резултат, но е необходимо подобряването им и увеличаване броя на кампаниите, чрез което ще се подобрят възможностите на общината за достигане на набеязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците.

1.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците

Общината предоставя информация по управление на отпадъците съгласно изискванията на законодателството. Това става под формата на периодични доклади и отчети до РИОСВ, НСИ и др. Няма внедрена вътрешна информационна система за дейностите с отпадъците. Обезпечаването се осъществява чрез споменатите регулярни отчети и счетоводните документи относно плащанията по договорите за сметосъбиране и сметоизвозване.

III. SWOT АНАЛИЗ

1. Силни страни:

- Обхванато 100 % от населението от услугите по сметосъбиране и сметоизвозване;
- Значително по-ниски норми на натрупване на отпадъците в сравнение със средните за страната и НУПО;
- Висока събираемост на приходите от такса битови отпадъци;
- Покриване на разходите за управление на отпадъците от приходите от такса битови отпадъци.

2. Слаби страни:

- Наличие на nereкултивирано сметище;
- Малко на брой кампании за информиране на населението;
- Липса на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци;
- Липса на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

3. Възможности:

- Реализация на проект за рекултивация на съществуващо депо;
- Изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, и сепариращи инсталации в регионално депо Златица;
- По-добро сътрудничество в рамките на РСУО „Средногорие-ЕКО“ за реализация на съвместни проекти и политики.

4. Заплахи:

- Забавяне на изграждането на регионалното депо в гр. Златица;
- Отказ на организациите, притежаващи разрешителни, да реализират система за разделно събиране на отпадъците от опаковки;
- Нарастване на разходите за сметосъбиране и сметоизвозване в резултат на нови екологични изисквания;
- Чести промени в законодателството за управление на отпадъците.

IV. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

4.1. Стратегически и оперативни цели

Основната цел на настоящата програма е постигане на система за управление на отпадъците в Община Чавдар, съобразена с изискванията на законодателството и гарантираща благоприятна жизнена среда за населението.

Стратегическите цели на програмата са формулирани по следния начин:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда;

- Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;

- Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Тези цели директно отразяват стратегическите цели на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. Така от една страна се спазва изискването на ЗУО общинската програма за управление на отпадъците да се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план, а от друга се гарантира последователност и предвидимост в екологичните политики на местно и национално ниво.

Въз основа на извършения SWOT анализ и стратегическите цели се залагат следните оперативни цели:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване:

Оперативна цел 1: Намаляване на количеството на отпадъците.

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда:

Оперативна цел 2: Достигане количествените цели и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло;

Оперативна цел 3: Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци;

Оперативна цел 4: Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда:

Оперативна цел 5: Подобряване на административния капацитет и информационното осигуряване по управление на отпадъците.

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците:

Оперативна цел 6: Постигане на обществена подкрепа и участие на обществеността в политиката по управление на отпадъците.

4.2 Алтернативи за постигане на целите

За да се идентифицират конкретните мерки за постигане на целите са разработени следните две алтернативи: децентрализиран подход в управлението на отпадъците и централизиран подход в управлението на отпадъците.

Алтернатива 1: Децентрализиран подход в управлението на отпадъците:

Тази алтернатива гарантира достигане на целите, свързани с:

- рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло чрез прилагане на разделно събиране на отпадъци от домакинствата при източника, организирано от общината и/или организация, притежаваща разрешително за тази дейност, разделно събиране на отпадъци от други източници и допълнително изграждане на инсталации за сепариране и/или предварително третиране на смесени отпадъци;

- закриване на общинското депо, което не отговаря на нормативните изисквания;

- откриване на площадки на територията на община Чавдар, което при липса на желание от частни организации следва да се осъществяват от общината;

- оползотворяване на биоотпадъците.

Алтернативата се основава на изграждането на децентрализирани инсталации на територията на община Чавдар. Децентрализираните инсталации представляват общинско депо за неопасни битови отпадъци в съответствие с нормативните изисквания на територията на Чавдар с клетка за строителни отпадъци, инсталация за оползотворяване на биоотпадъците с възможност за следене количествата на постъпилите отпадъци и др., необходими за изпълнение ангажиментите на общината, свързани със заложените в ЗУО цели.

Алтернатива 2: Централизиран подход в управлението на отпадъците:

Тази алтернатива гарантира достигане на целите, свързани с:

- рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло чрез прилагане на разделно събиране на отпадъци от домакинствата при източника, организирано от общината и/или организация, притежаваща разрешително за тази

дейност, разделно събиране на отпадъци от други източници и допълнително изграждане на инсталации за сепариране и/или предварително третиране на смесени отпадъци;

- закриване на общинското депо, което не отговаря на нормативните изисквания;
- откриване на площадки на територията на община Чавдар, което при липса на желание от частни организации следва да се осъществяват от общината;
- оползотворяване на биоотпадъците.

Разликата при алтернатива 2 е, че целите ще се постигат чрез изграждането на централни инсталации за общините от РСУО „Средногорие-ЕКО“ на регионалното депо в гр. Златица. При оценката на алтернативите са взети предвид оперативните разходи и разходите за транспорт за реализацията на съответната алтернатива.

Алтернатива 1 има по-ниска стойност. Въпреки, че при нея оперативните разходи и разходите за транспорт са по-ниски поради близостта на инсталациите до източниците на генериране на отпадъци, малкият брой население не би могъл да осигури пълно хранване на инсталациите и не може да оправдае инвестициите за изграждането им и тяхната експлоатация.

Алтернатива 2 има по-висока стойност, защото въпреки отдалечеността на инсталациите от източниците на генериране на отпадъци и по-високите разходи за транспорт, инвестиционните и оперативните разходи ще бъдат разделени между участниците в РСУО „Средногорие-ЕКО“. Освен това при нея се гарантира пълно хранване на инсталациите и тяхната нормална експлоатация, което да доведе до постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, заложи в европейското и национално законодателство.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на програмата трябва да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите са обособени в подпрограми. Достигането на всяка стратегическа цел може да се осъществи чрез изпълнението на една или няколко подпрограми.

5.1 Стратегическа цел 1: Намалване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

5.1.1 Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци. За първи път в България такава програма е разработена в рамките на НПУО 2014-2020.

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

В таблица 1 е представен план за действие към подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци

Табл. 1: План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източник и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			<i>хил.лв</i>				<i>текущи и целеви</i>	<i>водеща и партньор</i>
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Оперативна цел 1: Намаляване на количеството на отпадъците							
		Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи чрез въвеждане	50	Общински бюджет, републикански бюджет, оперативни програми	2020	реализиран подход на електронно управление	бр. проекти за електронно управление; бр. услуги, предоставяни по електронен път; / 10% намаляване на	Община Чавдар

		на електронни услуги					отпадъците от хартия и консумативи	
		Поставяне на предупредителни знаци за забрана изхвърлянето на отпадъци на определени места	1	Общински бюджет	2016	Предотвратяване образуването на отпадъци	бр. поставени знаци / предотвратяване изхвърлянето на отпадъци извън регламентираните места	Община Чавдар
		Почистване на места, замърсени с отпадъци със специализирана техника	10	Общински бюджет	постоянен	Предотвратяване на замърсяване на места с отпадъци	бр. почистени места / липса на замърсени места с отпадъци	Община Чавдар
		Въвеждане и организиране на системи за събиране на различните потоци отпадъци	100	Общински бюджет, републикански бюджет, оперативни програми, ПУДООС	2020	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	бр. въведени системи / намаляване образуването на отпадъци	Община Чавдар
		Рекултивация на общинско депо за битови отпадъци	300	Общински бюджет, републикански бюджет, ПУДООС	2020	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците	бр. рекултивирани депа/ намаляване на вредното въздействие на отпадъците	Община Чавдар
		Провеждане на информационни кампании за запознаване на населението с политиките за управление на отпадъците и начините	1		постоянен	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	бр. проведени кампании / предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Община Чавдар

		на тяхното разделяне и третиране						

5.2 Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

5.2.1 Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло

Съгласно Закона за управление на отпадъците са поставени национални цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци както следва

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Изпълнението им е възложено на общините, включени в регионите за управление на отпадъците. Целта на тези мерки са да се увеличат количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци и да се намали тяхното депониране на Регионалните депа.

В таблица 2 е представен план за действие към подпрограмата за разделно събиране и изпълнение на целите и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло на Община Чавдар.

Табл. 2: План за действие към Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източник и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатор и за изпълнение	Отговорни институции
			<i>хил.лв</i>				<i>текущи и целеви</i>	<i>водеща и партньор</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генериран и отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда	Оперативна цел 2: Достигане количествените цели и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло							
		Изграждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки	50	Общински бюджет, републикански бюджет, ПУДОС	2018	увеличаване на количествата събрани и рециклирани отпадъци	количество събрани и рециклирани отпадъци / намаляване на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо	Община Чавдар
		Организиране на кампании с цел популяризиране и насърчаване на населението към	0,5	Общински бюджет	постоянен	увеличаване на количествата събрани и рециклирани отпадъци	бр. проведени кампании / намаляване на количествата на рециклируемите отпадъци в	Община Чавдар

		използване на метода на разделно събиране на отпадъците от опаковки					общия поток на отпадъците, постъпващи на депо	

5.2.2 Подпрограма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци

Със Закона за управление на отпадъците и Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране са поставени конкретни цели пред общините за намаляване на количествата депонирани биоотпадъци на депата за отпадъци и насочването на потока към други методи за третиране и оползотворяване. Общата цел е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, като целите се постигат поетапно всяка година.

В таблица 3 е представен план за действие към подпрограмата за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци на Община Чавдар.

Табл. 3: План за действие към подпрограма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източник и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			<i>хил.лв</i>				<i>текущи и целеви</i>	<i>водеща и партньор</i>
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за	Оперативна цел 3: Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци							

изграждан е на мрежа от съоръжени я за третиране на цялото количество о генериран и отпадъци, което да намали риска за населениет о и околната среда								
		Изготвяне на актуален морфологи чен анализ на отпадъците в общината	8	Общински бюджет	2016	Установен състав на отпадъцит е	бр. изготвени морфологи чни анализи / изготвен морфологи чен анализ	Община Чавдар
		Изготвяне и реализация на проект за компостира щи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразград ими отпадъци, вкл. осигуряван е на необходим ото оборудване и на съоръжени я и техника за разделно събиране на зелени и биоразград ими отпадъци	2 000	ОП „Околна среда“ 2014-2020, общински бюджет	2020	намаляван е на количество ото депониран и зелени и/или биоразград ими битови отпадъци чрез разделното им събиране и рециклира не	подаден проект към УО на ОПОС; количество разделно събрани зелени и/или биоразград ими отпадъци / намаляване на количество то депониран и зелени и/или биоразград ими битови отпадъци чрез разделното им събиране и рециклиран е	РСУО „Средногори е-ЕКО“
		Закупуване на съдове за	40	ОП „Околна среда“	2020	намаляван е на количество	бр. закупени контейнери	Община Чавдар

		разделно събиране на биоотпадъци.		2014-2020, общински бюджет, ПУДООС		ото депониран и зелени и/или биоразградими битови отпадъци чрез разделното им събиране	/ намаляване на количеството депониран и зелени и/или биоразградими битови отпадъци чрез разделното им събиране	
		Организиране на кампании с цел популяризиране и насърчаване на населението към разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци	0,5	Общински бюджет	постоянен	намаляване на количеството депониран и зелени и/или биоразградими битови отпадъци в общия поток на отпадъците чрез разделното им събиране	бр. проведени кампании / намаляване на количеството депониран и зелени и/или биоразградими битови отпадъци в общия поток на отпадъците	Община Чавдар

5.2.3 Подпрограма за достигане на целите и изискванията за целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Законът за управление на отпадъците задава национални цели за третиране и оползотворяване на строителни отпадъци. Той определя в срок до 01.01.2020 г. повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци в количество, не по-малко от 70 % от общото им тегло, от което се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние.

Целите се постигат поетапно, като в подзаконовата нормативна уредба са указани както сроковете, така и конкретните изисквания и проценти за всеки конкретен материал. В таблица 4 е представен план за действие към подпрограма за достигане на целите и изискванията за целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради в Община Чавдар.

Табл. 4: План за действие към подпрограма за достигане на целите и изискванията за целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източник и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатор и за изпълнение	Отговорни институции
			<i>хил.лв</i>				<i>текущи и целеви</i>	<i>водеща и партньор</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генериран и отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда	Оперативна цел 4: Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради							
		Изграждане на площадка за временно съхранение и оползотворяване на строителни отпадъци	200	Общински бюджет, частни инвестиции, ПУДООС	2020	екологосъобразно третиране на строителните отпадъци	изградена площадка за временно съхранение и оползотворяване на строителни отпадъци /	Община Чавдар

							екологосъобразно третиране на строителните отпадъци	
		Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	0	неприложимо	постоянен	оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	количество строителни отпадъци в обратни насипи / намаляване оползотворени строителни отпадъци в обратни насипи	Община Чавдар

5.3 Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

5.3.1 Подпрограма за подобряване на административния капацитет и информационното осигуряване по управление на отпадъците

Информационното осигуряване на дейностите по управлението на отпадъците е с важно значение при процесите на техния контрол. Ето защо са необходими достатъчно и достоверни данни за различните видове и потоци отпадъци, които се образуват на нейната територия. Това ще бъде възможно след изграждането на регионалното депо в гр. Златица и следва да спомогне за годишното изчисляване на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и за намаляване количествата на отпадъците, депонирани на депото.

В таблица 5 е представен план за действие към подпрограма за подобряване на административния капацитет и информационното осигуряване по управление на отпадъците в Община Чавдар.

Табл. 5: План за действие към подпрограма за за подобряване на административния капацитет и информационното осигуряване по управление на отпадъците

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източник и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатор и за изпълнение	Отговорни институции

			<i>хил.лв</i>				<i>текущи и цели</i>	<i>водеща и партньор</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Оперативна цел 5: Подобряване на административния капацитет и информационното осигуряване по управление на отпадъците							
		Провеждане на обучения за общински служители, отговорни за дейностите по управление на отпадъците	1	Общински бюджет	постоянен	Подобряване организацията на управление на отпадъците	брой проведени обучения / подобряване на административния капацитет на служителите	Община Чавдар
		Изготвяне на публични отчети за събраните и предадените за третиране отпадъци на Регионално депо	0	неприложимо	постоянен, след въвеждане в експлоатация на регионалното депо в гр. Златица	Прозрачност и информационното осигуряване по управление на отпадъците	бр. отчети / подобрено информационното осигуряване по управление на отпадъците	Община Чавдар

5.4 Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците

5.4.1 Подпрограма за постигане на обществена подкрепа и участие на обществеността в политиката по управление на отпадъците

Разработените цели и мерки в настоящата програма подпрограмите към нея са неизпълними без привличане на всички заинтересовани страни - граждани, бизнес, неправителствени организации и др. Ето защо е необходимо изграждане и поддържане на ефективна политика за работа с обществеността. Взаимния обмен на

информация между всички страни ще подобри организацията по управлението на отпадъците и ще подпомогне изпълнението на нормативните актове.

В таблица 6 е представен план за действие към подпрограмата за постигане на обществена подкрепа и участие на обществеността в политиката по управление на отпадъците в Община Чавдар.

Табл. 6: План за действие към подпрограмата за постигане на обществена подкрепа и участие на обществеността в политиката по управление на отпадъците

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източник и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците	Оперативна цел 6: Постигане на обществена подкрепа и участие на обществеността в политиката по управление на отпадъците		хил.лв				текущи и целеви	водеща и партньор
		Организиране на кампании за почистване на зелени обществени площи, нерегламентирани замърсявания и др.	1	Общински бюджет	постоянен	участие на обществеността в политиката по управление на отпадъците	брой проведени кампании / участие на обществеността в политиката по управление на отпадъците	Община Чавдар
		Провеждане на мероприятия с деца от ОУ и ЦДГ с цел	1	Общински бюджет	постоянен	повишаване на екологичната култура на децата	бр. мероприятия / повишаване на екологична	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ЦДГ „Щастливо детство“

		повишаван е на екологична та им култура					та култура на децата	

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

„Програмата за управление на отпадъците в Община Чавдар за периода 2015-2020“ е елемент от цялостния процес на планиране в общината и в този смисъл тя е обвързана със стратегическите и нормативните ѝ документи. При нейното разработване са отчетени целите и мерките, залегнали и в други документи на национално, областно и местно ниво.

На национално ниво това са основно Националният план за управление на отпадъците до 2020 г. и Законът за управление на отпадъците. Заложените в тях срокове и изисквания са нормативно обусловени и в този смисъл са задължителни за всяка местна администрация. Отчетени са и възможностите за външно финансиране, залегнали в ОП „Околна среда“ 2014-2020“.

На областно ниво програмата е съобразена с основния стратегически документ – „Областна стратегия за развитие на Софийска област 2014-2020“. Заложените в общинската програма цели и мерки съответстват на Стратегическа цел 3: „Опазване на околната среда и действия по изменението на климата“, Приоритет 1: „Управление на отпадъците в съответствие с изискванията на европейската и националната нормативна уредба“ и трите му специфични цели.

Що се отнася до основния стратегически документ на общинско ниво – Плана за развитие, програмата изцяло съответства на генералната визия, залегнала в документа, а именно: „Община Чавдар – привлекателно място за живеене и туризъм със съхранена природа и културно-историческо наследство, съвременна инфраструктура, създаващи благоприятни условия за устойчиво икономическо развитие и интелигентен растеж, висок жизнен стандарт, основани на привлечени инвестиции и използване на собствения потенциал.“

Целите и дейностите в програмата са обвързани със Стратегическа цел 1 на плана: „Изграждане на качествена жизнена среда, осигуряваща благоприятни условия за живот, висока трудова заетост и производителност на труда“, Приоритет 3: „Устойчиво селищно развитие“, Специфична цел 3: „Опазване на околната среда и

подобряване на системата за управление на отпадъците“ и четирите вида мерки, залегнали в нея.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Наблюдението на общинската програма за управление на отпадъците представлява процес на системно събиране и анализ на информацията относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. За всяка мярка в отделните подпрограми към програмата за управление на отпадъците са посочени очаквани резултати от изпълнението ѝ, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори.

Наблюдението за изпълнение на програмата се осъществява на две нива – вътрешно и външно. Вътрешното ниво се осъществява от администрацията и длъжностите, имащи отношение към дейностите по управление на отпадъците. Външното ниво дава възможност на всички заинтересовани страни – общински съвет, граждани, неправителствени организации, институции да осъществяват форми на контрол.

Тъй като ЗУО изисква кметът на общината да представя годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за предходната година пред общинския съвет, графикът за наблюдение на изпълнението ще бъде на годишна база.

2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта той изготвя „*Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците през ... г.*“ Отчетът се представя в срок до 31 март.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение

2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината

3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението

- Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни
- Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им
- Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година

4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата

5. Заключение

Приложения

3. Процедура за актуализация на програмата

Член 52, ал.3, т.2 от ЗУО поставя най-общи изисквания по отношение на актуализацията на разработените от общините програми за управление на отпадъците - програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

Необходимост от актуализация на общинската програма за управление на отпадъците може да възникне по различни причини:

- в резултат от въздействието на „външни“ фактори – например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки;
- в резултат на фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Анализи на състоянието на управлението на отпадъците

1.1 Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

1.1.1 Анализ на националната и общинската нормативна рамка

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси.

Съществува голяма вероятност за промени в европейското законодателство в сектор отпадъци, целящи още по-висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве, както и преход от управление на отпадъците към устойчиво управление и по-ефективно използване на ресурсите. По-конкретно се очаква:

- допълнителни ограничения относно депонирането на отпадъци;
- специални разпоредби за намаляване на употребата и предотвратяване на отпадъци от полиетиленовите торби за еднократна употреба;
- ограничения за изгаряне на отпадъци, които могат да бъдат рециклирани;
- въвеждане на по-високи цели за рециклиране на битовите отпадъци и особено на пластмасовите отпадъци;
- въвеждане на количествени цели за предотвратяване на образуването на отпадъци, особено за пластмасови, битови/хранителни и опасни отпадъци;
- по-високи цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от опаковки, ИУМПС.

Всичко това логично води и до тенденцията националното законодателство да следва европейското и новите тенденции. Националната нормативна рамка е построена в цялост като логична конструкция и архитектура. Дори и прогнозите за промени в европейското законодателство да се реализират, съществуващата национална уредба може лесно да бъде допълнена.

Националната политика по управление на отпадъците е синтезирана в Закона за управление на отпадъците и др. нормативни актове. Що се отнася до общините, отговорностите в тази политика на общината в лицето на кмета са описани в чл. 19, ал. 3 от ЗУО, и те са следните:

„1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;

2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;

3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;

5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;

6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;

7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;

8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 на общото събрание на регионалните сдружения по чл. 24, ал. 1 и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;

9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;

10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;

12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;

13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;

14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;

15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.“

ЗУО задава конкретни цели и времевите хоризонти за постигането им по отношение на управлението на отпадъците. Тези цели са, както следва:

Цели по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, определени в § 16 от ПЗР на ЗУО, се прилагат, както следва:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 % от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 % от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 % от общото им тегло.

Цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци, поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013 г. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 % от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 % от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 % от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци - Разпоредбите на чл.31, ал.2, т. 1 ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Предвижда се поэтапно постигане на тази цел като към 31 декември 2013 г. количеството депонирани биоразградими битови отпадъци трябва да се ограничи до 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

Конкретно по отношение на управление на отпадъците в общината е приета Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Чавдар, актуализирана с Решение № 207 от 2009 г. на Общински съвет Чавдар.

1.1.2 Анализ на програмните документи на национално и общинско ниво

Основните принципи, залегнали в управлението на дейностите по отпадъците, произтичат от международните правни актове, по които България е страна, общеевропейската политика в тази област както и на националните приоритети, залегнали в Националния план за управление на отпадъците за периода 2014 –2020 г.

През 2014 г. беше приет Четвъртият Национален план за управление на отпадъците (НПУО) до 2020 г. Чрез него се осъществява преход от управление на отпадъците към ефективното им използване като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването на отпадъци. НПУО е напълно съобразен с основните цели в европейското екологично право.

Чрез прилагането на плана се очаква да се постигнат следните ключови ефекти:

- намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето;
- използване на по-малко ресурси от природата;
- финансово подпомагане на общините за инвестиции за битовите отпадъци, а оттам – за социално поносими такси битови отпадъци;
- създаване на нови работни места;
- възможност за нови бизнес дейности и подкрепата им от еврофондовете.

На общинско ниво, стратегическият документ, касаещ всички политики в общината е „Общинският план за развитие на Община Чавдар за периода 2014-2020 г.“

Политиките по управление на отпадъците в община Чавдар са залегнали в Стратегическа цел 1 на Плана за развитие 2014-2020, а именно: „Изграждане на качествена жизнена среда, осигуряваща благоприятни условия за живот, висока трудова заетост и производителност на труда.“ По-конкретно, те са формулирани в Приоритет 3 от стратегическата цел - „Устойчиво селищно развитие“, където третата специфична цел - „Опазване на околната среда и подобряване на системата за управление на отпадъците“, предвижда следните мерки:

- Мярка 1: Подобряване на дейността по сметосъбиране и сметоизвозване.
- Мярка 2: Осигуряване на разделно събиране на отпадъците.
- Мярка 3: Разрешаване на проблемите с т.нар. „опасни отпадъци“.
- Мярка 4: Ограничаване на природните рискове.

Мерките за конкретизирани в Програмата за реализация на общинския план за развитие под формата на следните конкретни проекти:

- Изграждане на система за сепариране на битови отпадъци;
- Рекултивация на депо за отпадъци;
- Изграждане на площадка за разделно сметосъбиране;
- Доставка на нови сметоизвозващи камиони и нови контейнери за смет.

1.1.3 Основни изводи и препоръки

От направения преглед на законодателството може да се заключи, че в страната функционира адекватна нормативна рамка по отношение на управлението на отпадъците. Това е видно особено ясно след приемането на новия Закон за управление на отпадъците през 2012 г. и приемането на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) до 2020 г.

Що се отнася до програмните документи, то за Община Чавдар от първостепенно значение е планът за развитие. В него е обърнато внимание на политиката по управление на отпадъците, в това число и с конкретни проекти за реализация. Като препоръка може да се отбележи по-подробното застъпване на мерки за управление на строителните и биоразградимите отпадъци.

1.2 Анализ на отпадъците

1.2.1 Анализ на битовите отпадъци

Генерираните отпадъци на територията на Община Чавдар са предимно неопасни отпадъци, които се състоят от: смесени неопасни отпадъци от домакинствата; производствени отпадъци от фирмите, извършващи производствена дейност; растителни отпадъци от домакинствата, от поддръжка на зелените площи, парковете и градините; строителни отпадъци от строително-ремонтни дейности. С оглед незначителния дял на фирмите с производствена дейност може да се направи заключението, че основните отпадъци, генерирани на територията на общината са битовите, растителните и строителните отпадъци.

На таблица 7 е показано количеството на образуваните битови отпадъци за петгодишен период (2010-2014) и нормата на натрупване спрямо динамиката на населението по настоящ адрес. Данните за количествата отпадъци са приблизителни, доколкото липсва измервателна техника, и са изчислени на база обслужван брой съдове.

Табл. 7: Данни за количествата образувани отпадъци за периода 2010-2014

г. на територията на Община Чавдар

	Мерна единица	2010	2011	2012	2013	2014
Количество събрани битови отпадъци	тонове/год	170	171,5	192,0	181,5	182,0
Население	брой	1303	1299	1288	1272	1257
Норма на натрупване на отпадъци	кг/чов/год	130,47	132,02	149,07	142,69	144,79

Справката показва, че увеличението на отпадъците за периода е незначително. Що се отнася до нормата на натрупване, която е важен показател за управление на отпадъците и е представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението, тя бележи слаб ръст през годините. От таблицата е видно, че дори и най-високата норма на натрупване през периода за Община Чавдар е 149,07 кг/чов/год, което е значително по-ниско от средногодишното за страната (375 кг/чов/год) и предвидените за постигане цели в НПУО от 241.75 кг/чов/год за населените места с население под 3 хил. жители.

При разделно събраните отпадъци от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло липсва достоверна информация за целия петгодишен период. Ако се вземе количеството за този тип отпадъци за 2014 г. - 11,02 т. се вижда, че количеството им е 8,77 кг/чов/год.

Община Чавдар е въвела система за разделно събиране на отпадъците от опаковки със сключен договор с „Булекопак“ АД. Обобщените данни за последната година относно събраните отпадъци от опаковки са представени в таблица 8. През м. май 2016 г. договорът за разделно събиране на отпадъците е едностранно прекратен по инициатива на „Булекопак“ АД, а останалите три организации, притежаващи разрешителни от МОСВ отказват да създадат нова система за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци.

Табл. 8: Отпадъци от опаковки в община Чавдар

Община/район	Население съгласно ГРАО	Брой съдове тип "Бобър"	Обслужваща сепарираща инсталация	Количество отпадъци за сепариране на вход (т./год.)	Количество сепарирани отпадъци (т./год.)		Количество предадени (т./год.)	
					код на отпадъка*	количество	код на отпадъка*	количество
Чавдар	1 233	12	6					
Чавдар	1 233	12	6	9,300	19 12 01	1,033	19 12 12	6,445
					19 12 04	1,113		
					19 12 02 и 19 12 03	0,024		
					19 12 05	0,685		

От данните се вижда, че количествата, които реално са сепарирани и предадени за рециклиране, са 2,86 т. от общо постъпилите в контейнерите за разделно събиране 9,3 т., което представлява около 30 %.

Към момента на изготвяне на програмата в Община Чавдар се изпълнява договор за изготвяне на морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община, съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед № РД-744/29.09.2012 г. на Министъра на околната среда и водите. Към момента е готов докладът за първият сезон (зима), данните от който са показани на таблица 9. След изготвяне на морфологичен анализ същият ще бъде добавен към настоящата програма.

Табл. 9: Морфологичен състав (сезон зима):

Общо тегло на изследваната проба, кг : 169.20

Компоненти	Фракция 1		Фракция 2		Фракция 3		ОБЩО ЗА ПРОБА	
	над 150 мм		от 65 до 150 мм		до 65 мм		kg	%
	kg	%	kg	%	kg	%		
Хранителни /плодове и зеленчуци/	1.20	2.96	3.50	4.69	2.10	3.90	6.80	4.02
други	1.00	2.46	5.10	6.83	0.70	1.30	6.80	4.02
Общо хранителни	2.20	5.42	8.60	11.51	2.80	5.19	13.60	8.04
Вълнообразен картон (Велпале)	0.70	1.72	0.40	0.54	0.20	0.37	1.30	0.77
Тетрапак - кутии от сокове, мляко, вино	0.80	1.97	0.60	0.80	0.10	0.19	1.50	0.89
Хартия от опаковки - кашони, кутии от обувки, бонбони, кафе, цигари, вафли, и други опаковки	2.30	5.67	1.90	2.54	1.20	2.23	5.40	3.19
Хартия друга - вестници, списания, тетрадки, брошури.. в това число памперси, салфетки, санитарна хартия	4.30	10.59	9.00	12.05	5.70	10.58	19.00	11.23
Хартия - общо	8.10	19.95	11.90	15.93	7.20	13.36	27.20	16.08
Пластмаса - обща, която не е от опаковки (детски играчки, касети, или с неясен произход за вид)	0.50	1.23	0.90	1.20	0.30	0.56	1.70	1.00
ПВЦ (балатум, мушам)	0.70	1.72	0.40	0.54	0.10	0.19	1.20	0.71
Пластмаса - ОПАКОВКИ , в т.ч.								
ПЕТ (прозрачен, бял, зелен, кафяв, син)	3.10	7.64	1.90	2.54	0.10	0.19	5.10	3.01
Фолия (Стреч найлон, торбички, опаковки от солети, вафли, хляб,чипс и други пакетирани хран. Продукти)	9.20	22.66	6.60	8.84	1.10	2.04	16.90	9.99
Стереопор	0.50	1.23	0.20	0.27	0.10	0.19	0.80	0.47
Твърди пластмасови контейнери (майонеза, сосове, горчица, кетчуп, шампоани, п. за зъби, кремове за ръце и лице)	1.40	3.45	2.90	3.88	0.70	1.30	5.00	2.96
Други опаковки, на които не е упоменат вида и произхода	0.20	0.49		0.00		0.00	0.20	0.12
Пластмаса - общо	15.60	38.42	12.90	17.27	2.40	4.45	30.90	18.26
Текстил / стари дрехи, парцали, вата, въжета и др./	2.70	6.65	2.20	2.95	0.10	0.19	5.00	2.96
Гума/ всички видове, без автомобилните/	1.50	3.69	1.60	2.14	0.10	0.19	3.20	1.89
Кожа / обувки, дрехи, чанти, колани, ремъци, парчета от талицирии и др./	0.30	0.74	0.70	0.94		0.00	1.00	0.59
Градински / растителни/ отпадъци / остатъци от градински растения, цветя, листа, трева и др./	2.90	7.14	24.40	32.66	1.30	2.41	28.60	16.90
Дървесни отпадъци / парчета от дъски, летви, талаш, стърботини, клони и др./	0.80	1.97	1.10	1.47	1.10	2.04	3.00	1.77
Съкло - опаковки от бутилки и буркани, съдове	2.30	5.67	2.40	3.21	0.20	0.37	4.90	2.90
Съкло - прозрачно стъкло, натрошено стъкло и др./	0.90	2.22	2.10	2.81	0.30	0.56	3.30	1.96
Съкло - общо	3.20	7.88	4.50	6.02	0.50	0.93	8.20	4.85
Метали / съдове, прибори за хранене, парчета ламарина, винкели, арматурно желязо, домакински уреди, ВИК - тръби, водомери и др./	0.40	0.99	0.20	0.27	0.10	0.19	0.70	0.41
Метали - консервни кутии, в т.ч.:								
желязо и др.	0.20	0.49	0.20	0.27	0.10	0.19	0.50	0.30
алуминиеви	0.20	0.49	0.30	0.40	0.20	0.37	0.70	0.41
Метали - общо	0.80	1.97	0.70	0.94	0.40	0.74	1.90	1.12
Инертни материали / чакъл, парчета от мазилка, тухли, бетон, керемиди, керамика и др./	1.50	3.69	4.90	6.56	1.10	2.04	7.50	4.43
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване - ИУЕЕО	0.60	1.48	0.90	1.20	0.10	0.19	1.60	0.95
ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ в т. число батерии и акумулатори; химически препарати и авто козметика, туби от боя за коса, абразивни прахове, аерозоли, препарати за почистване на стъкло, белина, препарат за отпушване на тръби, лекарства с изтекъл срок, шампоани за ючета и други с неясен състав отпадъци	0.40	0.99	0.30	0.40	0.20	0.37	0.90	0.53
ДРУГИ ОТПАДЪЦИ /пръст, сурия, трудни за класифициране/	0.00	0.00		0.00	36.60	67.90	36.60	21.63
общо тегло на фракция	40.60	100.00	74.70	100.00	53.90	100.00	169.20	100.00

От приложената таблица се вижда, че по отношение на трите групи разделно събирани до момента отпадъци (стъкло, хартия, пластмаса и метали), само за хартията се наблюдава по-висока норма от типичните данни за населени места с до

3 000 жители съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. При останалите три групи измерените в анализа количества като процент са значително под типичните. Това показва, че са постигнати добри резултати при разделното събиране на отпадъци и прекратяването на събирането им по инициатива на „Булекопак“ АД би разрушило този устойчив модел.

По отношение на отпадъците, съгласно чл. 16 от ЗУО общината има сключени следните договори:

- отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – договор с „Национална организация по оползотворяване и рециклиране на отпадъци“ АД;
- отпадъци от излезли от употреба моторни превозни средства – договор с „Българска рециклираща компания“ АД;
- отпадъци от обработени масла – „Агросим сервис“ ООД;
- отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори – „НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ“ АД.

1.2.2 Анализ на утайките от ПСОВ

В Чавдар не е изградена пречиствателна станция за отпадни води и поради тази причина няма отпадъци от утайки. Общината има готов технически проект с разрешение на строеж за ПСОВ.

1.2.3 Анализ на строителните отпадъци

Към момента на изготвяне на програмата в общината липсват точни данни за генерираните строителни отпадъци. Същите се депонират на временно депо до изграждането на депо за строителни отпадъци.

1.2.4 Изводи и препоръки

От направения анализ на отпадъците в община Чавдар може да се направи изводът, че увеличението на отпадъците бележи слаб ръст през годините, но от гледна точка на показателя „норма на натрупване“ дори и най-високата стойност, достигната в общината през периода е почти двойно по-ниска от средногодишната за страната. Тя е значително по-ниска и от предвидените за постигане цели в НПУО.

Друга положителна тенденция се отнася за разделното събиране на отпадъците. От извършения до момента частичен морфологичен анализ се констатира по-ниски нива на три групи (пластмаса, метали и стъкло) от типичните за

населени места с до 3 000 жители, като леко превишение от около 2% има само при хартията.

Тревога буди фактът на прекратяване на договора за оползотворяване на отпадъците от опаковки. Това е външно обстоятелство, върху което общината не може да въздейства, но то ще разруши създадените навици у гражданите.

1.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

1.3.1 Инфраструктура за битови отпадъци

Сметосъбирането и сметоизвозването в Община Чавдар се организира от фирма „ЕКОТРАНСФАКТОР“ ООД, съгласно договор от 2014 г. Битовите отпадъци се събират в 350 броя пластмасови контейнери с вместимост 240 литра. Извозването на контейнерите се осъществява от фирмата по график, един път седмично.

Депонирането на твърдите битови отпадъци се извършва на регионално депо в Община Пирдоп, сметище „Сюлюманица“, съгласно указания на МОСВ от 2009 г. Това ще продължи до изграждането на Регионалното депо в гр. Златица, където Чавдар ще депонира битовите си отпадъци.

В общината не са налични площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци, инсталации за биоразградими отпадъци и пунктове за изкупуване на битови отпадъци. Отпадъците от ИУЕЕО се събират кампанийно в гаражната клетка на общината.

В Чавдар има едно депо с изтекъл срок на експлоатация местността „Бостанлъка“ Същото подлежи на рекултивация, като за целта може да се потърси финансиране от ПУДООС или друга финансираща програма.

1.3.2 Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

Основното количество строителни отпадъци се образува в резултат на строително-монтажни работи, извършвани от фирми на територията на общината. По-малък дял имат тези от тейността на частни лица. Тази костатация е резултат на предварителна оценка, защото липсват точни данни за количеството и произхода на строителните отпадъци.

На територията на Чавдар е определена временна площадка за събиране на строителните отпадъци. За извозването на отпадъците и земните маси при всеки строителен обект се издава заповед на кмета, като част от тях не се депонират, а се използват за подравняване на частни и общински имоти.

1.3.3 Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ПСОВ

В общината няма изградена ПСОВ, респективно съоръжения за третиране на утайките.

1.3.4 Други инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци

Сериозен проблем за община Чавдар представлява замърсяването на р. Тополница в участъка на селото. В резултат от вливането на р. Медетска в нея Тополница е изключително замърсена и на практика липсват каквито и да са форми на живот. Ето защо се препоръчва изграждането на съоръжения на открития рудник Медет, които да не допускат замърсени руднини води в р. Медетска.

1.3.5 Основни изводи и препоръки

Основен проблем пред инфраструктурата за битови отпадъци е забавянето в изграждането на регионалното депо в гр. Златица. Като предвизвикателства в бъдещето се очакват и изграждането на инфраструктура за строителни отпадъци и неутрелизиране замърсяването на р. Тополница.

С оглед подобряване на инфраструктурата при управлението на отпадъците община Чавдар следва да реализира проект за рекултивация на сметището на в местността „Бостанлъка“, като за целта се потърси финансиране от ПУДООС или друга финансираща програма. Необходима е и реализацията на проект за изграждането на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци. Такава възможност дава ОП „Околна среда“ 2014-2020, като общината може да кандидатства и в партньорство с останалите общини от РСУО „Средногорие-ЕКО“.

1.4. Анализ на институционалния капацитет

1.4.1 Функции за управление на отпадъците

Кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на ЗУО и общинската наредба по чл. 22 от ЗУО. Източниците за финансиране на управлението на отпадъците са приходите от събраните такси битови отпадъци от притежателите на жилищни и нежилищните имоти. Таксата се определя в годишен размер с решение на общинския съвет.

1.4.2 Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци

В структурата на общинска администрация Чавдар липсва обособена длъжност „еколог“. Функциите, свързани с политиките по управление на отпадъците, са възложени на директор на дирекция „Териториално устройство и развитие“. Контролните функции при управлението на отпадъците се осъществяват от ст. специалист „Контрол общински наредби и обществен ред“ и изпълнител „Опазване на общинската собственост“.

Администрацията разполага с необходимите транспортни средства за контрол и неутрализиране на нерегламентирани сметища. Практика е и в определени случаи да бъде наемана специализирана техника за разриване и извоз на отпадъците.

1.4.3 Изводи и препоръки

Макар и с ограничен човешки ресурс и без налична длъжност „еколог“ в администрацията, общината притежава институционален капацитет, с който да се реализира политиката по управление на отпадъците. Може да се препоръча засилване на контрола за констатиране на нерегламентирани замърсявания и санкциониране на нарушителите, съгласно административно-наказателните разпоредби на общинската наредба.

1.5 Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване

1.5.1 Описание на общинските депа в обхвата на анализа

В община Чавдар има едно депо за неопасни отпадъци, находящо се местността „Бостанлъка“ с площ от 5,2 дка. Депото е с преустановена експлоатация от 2009 г. съгласно Наредба № 8 от 24.08.2004 г. Съгласно указания на МСОВ от 16.07.2009 г. битовите отпадъци, генерирани на територията на община Чавдар, се депонират на депото на община Пирдоп в местността „Сюлюманица“. Това следва да продължи до изграждането на регионалното депо в община Златица.

Съществуващото депо в местността „Бостанлъка“ към момента не е рекултивирано. При наличие на финансиране същото ще бъде рекултивирано съгласно законовите изисквания.

1.5.2 Изводи и препоръки

Двата основни проблема, свързани със замърсените в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци в община Чавдар, са рекултивацията на депото в местността „Бостанлъка“ и изграждането на новото регионално депо. По отношение на първия проблем се препоръчва търсенето на външно финансиране от ПУДООС или друга институция и програма. Що се отнася до регионалното депо е необходимо по-тясно сътрудничество между общините в РСУО „Средногорие-ЕКО“.

1.6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците; планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

1.6.1 Анализ на схемите за управление на отпадъците

Основните схеми, залегнали в българското законодателство при управление на отпадъците са „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“. Прилагането на принципа „отговорност на производителя“ е в компетенциите на националното законодателство. Общините нямат правомощия да поставят ограничения и/или да задължат производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци в тази област, като тяхната роля е да съдействат за постигането на задълженията им. Те могат да извършват контрол за спазване разпоредбите на общинските наредби за управление на отпадъците и да оказват административна помощ за спазване на законодателството.

Прилагането на принципа „замърсителя плаща“ се обоснова на това, че всеки причинител на отпадъци възстановява разходите за тяхното събиране и третиране. В общините този принцип се постига, чрез „такса битови отпадъци“. Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Таксата се определя в годишен размер с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;

- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

1.6.2 Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците

Прилаганият подход за изчисление таксата за битови отпадъци в община Чавдар е на база данъчната оценка на съответния имот. За физическите и юридическите лица се използва различен промил от стойността на имота. В Чавдар стойностите са: 2,5 промила за физическите лица и 10 промила за юридическите.

На таблици 10 и 11 са показани приходите и разходите за управление на отпадъците в община Чавдар за периода 2010-2014 г.

Табл. 10: Приходи от управление на отпадъците в община Чавдар за периода 2010-2014 г.

	Приходи от ТБО	от физ. лица	от юрид. лица	Приходи от общински такси	Общи приходи
2010	16141	14326	1815	41303	1108289
2011	19292	17351	1931	70378	2985499
2012	20831	18330	2501	77412	3275452
2013	43302	16668	26634	89202	4310369
2014	40504	23004	17500	86588	4834841

Табл. 11: Разходи за управление на отпадъците в община Чавдар за периода 2010-2014 г.

	Разходи за ТБО	за сметоизвозване	за отчисления	Разходи общо
2010	12097	12097	0	1025376
2011	30960	30384	576	2584889
2012	42715	40174	2541	2816051
2013	35548	34272	3276	3329492
2014	40999	37128	3871	4651277

За да се установят тенденциите и динамиката в приходите и разходите по управление на отпадъците в община Чавдар е необходимо данните да се анализират в релацията им с други показатели, като брой население, количества генерирани отпадъци и др.

Табл. 12: Равнище на приходите от такса битови отпадъци в община Чавдар

	2010	2011	2012	2013	2014
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.)	16141	19292	20831	43302	40504
Население на общината (бр.жители)	1303	1299	1288	1272	1257
Количество на генерираните отпадъци в общината (тонове)	170	171,5	192,0	181,5	182,0
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (лв.)	12	15	16	34	32
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон генерирани отпадъци (лв.)	95	112	108	239	223

Табл. 13: Динамика и относителен дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и общите бюджетни приходи в община Чавдар

	2010	2011	2012	2013	2014
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.)	16141	19292	20831	43302	40504
Общо приходи от такси на общината (лв.)	41303	70378	77412	89202	86588
Общо бюджетни приходи на общината (лв.)	1108289	2985499	3275452	4310369	4834841
Динамика (% предх.год.=100)					
Общо приходи от такса битови отпадъци	100,00%	119,52%	107,98%	207,87%	93,54%
Общо приходи от такси на общините	100,00%	170,39%	109,99%	115,23%	97,07%
Общо бюджетни приходи на общините	100,00%	269,38%	109,71%	131,60%	112,17%
Дялове (%)					
Дял на приходите от такса битови отпадъци в приходите от такси на общините	39%	27%	27%	49%	47%
Дял на приходите от такса битови отпадъци в бюджетните приходи на общините	1%	1%	1%	1%	1%

Табл. 14: Динамика и относителен дял на разходите за управление на отпадъците в община Чавдар

	2010	2011	2012	2013	2014
Общо разходи за управление на отпадъците на общината (лв.)	12097	30960	42715	35548	40999
Общо бюджетни разходи на общината (лв.)	1025376	2584889	2816051	3329492	4651277
Дял на разходите за управление на отпадъците в общите бюджетни разходи (%)	1%	1%	2%	1%	1%
Динамика (% предх.год.=100)					
Общо разходи за управление на отпадъците на общината	100%	256%	138%	83%	115%
Общо бюджетни разходи на общината	100%	252%	109%	118%	140%
Равнище на разходите за управление на отпадъците (лв/1 жител)	9	24	33	28	33
Равнище на покритие на разходите за управление на отпадъци с приходи от такса битови отпадъци (%)	75%	160%	205%	82%	101%

От направения анализ се вижда, че приходите от такса битови отпадъци на жител и на тон генерирани отпадъци нарастват през разглеждания период, което

показва повишаване на събираемостта. Делът на приходите от таксата от общите приходи от такси в общинския бюджет се движи в рамките на 30-50 % за периода.

По отношение на разходите за управление на отпадъци на един жител се регистрира устойчиво нарастване през периода, което обаче донякъде се компенсира от нарастването на приходите от таксите. Положителна тенденция през последните две години от разглеждания период е покриването на разходите за управление на отпадъците от приходите от такса битови отпадъци.

1.6.3 Основни изводи и препоръки

От направения анализ на икономическите инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците в община Чавдар е видно, че схемата за управление се придържа към законовите изисквания в тази сфера. Тенденциите в приходите и разходите за периода 2010-2014 г. са стабилни и отразяват добра събираемост на приходите и покриването с тях на разходите за дейностите по отпадъците в края на периода.

1.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

1.7.1 Наличие на стратегически подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците

Целта на анализа е да установи дали общината прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образуване и управление на отпадъците. От направените проучвания се установи, че стратегическият подход е частично застъпен и се провеждат спорадични кампании сред населението, но те не са конкретно насочени. Също така липсват стратегически документи, в които да са указани или включени мерки за водене на информационно-разяснителна политика.

Необходимо е създаването на такъв единен подход, който да съчетава различни информационни канали. Препоръчително е в създаването му да се привлечат и местните общности и регионални медии.

1.7.2. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

През годините са провеждани няколко разяснителни кампании, съвместно с други местни институции и организации. Това става обикновено по повод на Деня на гората, Деня на земята и др. Проведена е една кампания за събиране на ИУЕЕО в общината, което след това е извозено от организацията, с която има сключен договор.

1.7.3. Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

Информацията относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците се предоставя чрез интернет сайта на общината и информационните табла. Там се поместват и постъпили уведомления за инвестиционни предложения, както и друга информация, свързана с политиката по управление на отпадъците. Сигнали за замърсявания могат да бъдат подавани и на дежурния по община по всяко време на денонощието.

1.7.4 Изводи и препоръки

Стратегическият подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците е частично застъпен. Реализираните до момента дейности по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите имат резултат, но е необходимо подобряването им и увеличаване броя на кампаниите, чрез което ще повишат възможностите на общината за достигане на набеязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците.

1.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците

Общината предоставя информация по управление на отпадъците съгласно изискванията на законодателството. Това става под формата на периодични доклади и отчети до РИОСВ, НСИ и др. Няма внедрена вътрешна информационна система за дейностите с отпадъците. Обезпечаването се осъществява чрез споменатите регулярни отчети и счетоводните документи относно плащанията по договорите за сметосъбиране и сметоизвозване.

2. Изготвяне на прогнози за образуваните отпадъци

За изготвяне на прогнозите за количествата на образуваните отпадъци до края на програмния период на настоящата програма е необходимо първо да се проследи текущото състояние на отпадъците, да се определи прогнозния брой на населението за периода до 2020 г., както и нормата на натрупване.

В таблицата по-долу е направена прогноза за периода 2015-2020 г. въз основа на няколко допускания. Както се видя от анализа на битовите отпадъци за периода до 2014 г. за 5 години броят на населението по настоящ адрес намалява средно с 0,30% на година. Същата норма ще бъде използвана и в прогнозата. За да прогнозираме количествата на битовите отпадъци допускаме, че нормата на натрупване ще намалява годишно средно с 2 кг. (както е между последните две референтни години) вследствие на подобрене на политиките по управление на отпадъците след въвеждането в експлоатация на регионалното депо.

Табл. 15: Прогноза за население, количество отпадъци и норма на натрупване в Община Чавдар за периода 2015-2020

	Мерна единица	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Количество събрани битови отпадъци	тонове/год	179	176	173	170	167	164
Население	брой	1253	1249	1246	1242	1238	1235
Норма на натрупване на отпадъци	кг/чов/год	143	141	139	137	135	133